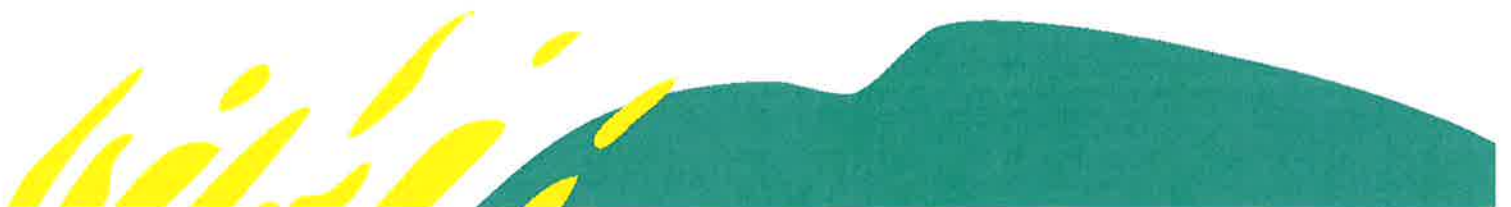

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2020

KOKEMÄEN KAUPUNGIN TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamattomia alijäämiä.

Kokemäen kaupungin tarkastuslautakuntaan kuuluvat:

Pasi Rännäli, puheenjohtaja
(varajäsen Esa Huhtasaari)
Terhi Nevala, varapuheenjohtaja
(varajäsen Anne Nänimäinen)
Juho Anttila
(varajäsen Toni Isotalo)
Tuija Paavola
(varajäsen Tuomo Hinkkanen)
Paula Valli
(varajäsen Tarja Pitkänen)

Kaupungin tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Aino Lepistö. Avustavina tarkastajina ovat toimineet HT Heli Loponen ja tarkastaja Fanni Elo.

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA JA KOKOUKSET

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2020 erikseen hyväksytyn arviointisuunnitelman ja kokousaikataulun mukaisesti.

Tarkastuslautakunta on pitänyt seitsemän tilivuoteen kohdistuvaa kokousta, joissa se on kuullut eri tehtäväalueiden johtavia viranhaltijoita kaupungin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueina vuonna 2020 ovat olleet ympäristötoimen eri tehtäväalueet.

Tarkastuslautakunta on perehtynyt tilikauden aikana kaupungissa laadittuihin toiminnan ja talouden raporteihin ja tilinpäätöksen vuodelta 2020. Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat seuranneet tilikauden aikana hallinnonalojen pöytäkirjoja erikseen päätetyn työnjaon mukaisesti.

Arviointityön apuna on käytetty myös erityistä arviointilomaketta, jonka kuultavaksi kutsuttavat viranhaltijat ovat osaltaan täytäneet.

2. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toiminnalliset tavoitteet on allaolevissa taulukoissa väreillä osoitettu ovatko täysin toteutuneet osittain vai eikö arviointi ole mahdollista.

Tavoite toteutui	
Tavoite toteutui osittain	
Tavoite ei toteutunut	

Hallinto-osasto	
Siirtyminen keskitetymppään tietohallintoon	toteutui
Siirytään Microsoft lisensoinnissa O365 järjestelmään	toteutui
Toteutetaan ulospäin näkyvien yhteyksien tietoturva-auditointi	toteutui
Viestinnän kehittäminen ja toimintamallin käyttöönotto	toteutui
Taloushallinnon asiakirjojen ulkoasun kehittäminen ja talousarvion yksikkökohtaisten tunnuslukujen kehittäminen	ei tot.
Kaupunginhallitus päättää maaliskuun 2020 loppuun mennessä, mistä kiinteistöistä/rakennuksista kaupunki pyrkii luopumaan. Samalla kaupunginhallitus päättää menettelytavoista	toteutui

Työllistämisen tulosalue	
Aktiivinen yhteistyö alueen yrittäjien kanssa ja heidän työntekijä- ja osaamistarpeiden kartoittaminen ja niihin vastaaminen.	toteutui osittain
Työllisyyden palveluiden siirtyminen yhden osaston alaisuuteen ja palvelukokonaisuuden kehittäminen.	toteutui
Joustavien työllistymisen mahdollisuuksien kehittäminen. Työllisyyden palveluiden aktiivinen yhteistyö muihin työttömien työnhakijoiden palveluihin.	toteutui

Perusturvaosasto	
Hyödynnämme palveluiden suunnittelussa kokemusasiantuntijoita sekä teemme aktiivista työtä kolmannen sektorin roolin vahvistamisessa mm. kotona asuvien ikääntyneiden kohdalla. Lisäksi pyrimme aktiivisesti saamaan alueelle uusia tukihenkilöitä.	toteutui osittain
Lisätään erityisryhmien valinnanvapautta palvelusetelien avulla.	toteutui
Valmistellaan sosiaalipalveluiden järjestämisvastuun siirtämistä Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymälle.	toteutui

Varhaiskasvatuksen tulosalue	
Teemme päiväkotiratkaisun ja kehitämme laadukasta varhaiskasvatusta (ml. perhepäivähoito). Tämä strategian toimenpide tarkoittaa vuonna 2020 aktiivista osallistumista 120-paikkaisen päiväkodin suunnitteluun. Lisäksi tärkeää on rekrytoida uudelle päiväkodille johtaja, joka voisi aloittaa työnsä 1.8.2020 ja johtaa uuden päiväkodin valmistamisprosessia pedagogisesta ja päiväkodin toiminnallisuuden näkökulmasta.	toteutui osittain
Kehitämme laadukasta varhaiskasvatusta	toteutui osittain
Kokemäen Lape -toiminnan kehittäminen moniammatillisena yhteistyönä myös kolmannen sektorin ja kokemusasiantuntijoiden osallisuutta arvioiden.	ei tot.
Laadukkaan kasvun ja oppimisen mahdollistaa lapsen ja nuoren hyvinvointi. Tähän tavoitteeseen pyritään sivistysosaston painopistealueessa "Hyvinvointi". Tavoitteena on kokeilla uusia hyvinvoinnin tukimuotoja perusturvan toimijoiden kanssa.	toteutui

Perusopetuksen tulosalue	
Panostamme laadukkaaseen perusopetukseen.	toteutui osittain
Kokemäen Lape -toiminnan kehittäminen moniammatillisena yhteistyönä myös kolmannen sektorin ja kokemusasiantuntijoiden osallisuutta aktivoiden.	ei tot.
Laadukkaan kasvun ja oppimisen mahdollistaa lapsen ja nuoren hyvinvointi. Tähän tavoitteeseen pyritään sivistysosaston painopistealueessa "Hyvinvointi". Tavoitteena on	toteutui osittain

kokeilla uusia hyvinvoinnin tukimuotoja perusturvan toimijoiden kanssa.

Toisen asteen koulutuksen tulosalue	
Kehitämme laadukasta lukiokoulutusta entisestään veto-voima- ja elinkeinotekijänä.	toteutui
Laadukkaan kasvun ja oppimisen mahdollistaa lapsen ja nuoren hyvinvointi. Tähän tavoitteeseen pyritään sivistysosaston painopistealueessa "Hyvinvointi". Tavoitteena on kokeilla uusia hyvinvoinnin tukimuotoja perusturvan toimijoiden kanssa.	toteutui osittain

Vapaan sivistystyön tulosalue	
Sivistystoimi julkaisi lv. 2018-2019 ensimmäisen Kokemäen harrastekalenterin, joka sisälsi kansalaisopiston ja kaupungin vapaa-aikapalveluiden ohjelmat. Lisäksi tarjottiin mahdollisuutta kokemäkiläisille seuroille ja yhdistyksille ilmoittaa kalenterissa ilmaiseksi toiminnastaan. Myös kunnassa toimivilla yksityisillä yrityksillä oli mahdollisuus ilmoittaa toiminnastaan kalenterissa. Kalenteri sai kuntalaisilta hyvää palautetta. Lukuvuodelle 2019-2020 on tehty uusi harrastekalenteri. Asiakastytyväisyysskyselyn pohjalta kalenteria kehitetään edelleen.	ei tot.
Laadukkaan kasvun ja oppimisen mahdollistaa lapsen ja nuoren hyvinvointi. Tähän tavoitteeseen pyritään sivistysosaston painopistealueessa "Hyvinvointi". Tavoitteena on kokeilla uusia hyvinvoinnin tukimuotoja perusturvan toimijoiden kanssa.	toteutui osittain
Kaikkien kuntalaissten hyvinvointia edistämme kehittämällä harrastekalenteria ja kansalaisopiston ohjelmaa niin, että kaikkien mahdollisuudesta harrastamiseen huolehditaan, erityisen tärkeää tämä on niiden kuntalaisryhmien osalta, joilla ei ole paljon harrastusmahdollisuuksia. Toteutetaan asiakastytyväisyysskysely.	ei tot.

Vapaa-ajan tulosalue	
Tapahtumien järjestäminen eri-ikäisille kuntalaisille.	toteutui osittain
Liikuntaryhmien järjestäminen, digiopastus erityisesti ikäihmisille.	toteutui
Tiivis yhteistyö jatkuu koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa.	toteutui
Tulkkilan liikuntapuistoon tehtävien investointien toteuttaminen.	ei tot.
Kirjastovierailut, kirjavinkkaukset, satutunnit, tiedonhankopetus ja mediakasvatus. Järjestetään uimaopetusta.	toteutui osittain
Kerätään asiakaspalautetta vapaa-aikapalveluista osallisuuden lisäämiseksi.	ei tot.
Jeesipleissi -toiminnan ja kahvitusten jatkaminen ja kehittäminen, koulunuorisotyön kehittäminen.	toteutui osittain
Tulkkilan liikuntapuiston ja maatalousmuseon investointien toteuttaminen.	toteutui
Olemme mukana yhdistysohjelman laadinnassa	toteutui
Järjestämme yhteistyössä seurojen kanssa tapahtumia ja toimintaa, tuemme yhdistystoimintaa avustuksin ja tarjo-	toteutui

amme ulkokenttien käytön paikallisille seuroille ilmaiseksi.	
Kehitämme edelleen kansalaisopiston kanssa julkaistavaa harrastekalenteria ja annamme seuroille ja yhdistyksille mahdollisuuden julkaista tietoja omasta toiminnastaan.	toteutui

Tilalahallinnon tulosalue	
Kaupungin rakennusten sähköisen huoltokirjajärjestelmän hankkiminen ja käyttöönotto.	toteutui
Puhtauspalveluissa vanhojen kohteiden siivousmitoitusten päivittäminen nykyisten vaatimusten mukaisiksi.	toteutui
Kotiateriapalveluiden prosessien kehittäminen.	toteutui osittain

Kaavoituksen ja mittauksen tulosalue	
Keskustaajaman osayleiskaava valmistuu	ei tot

Ympäristötoimen tulosalue	
Taksojen päivittäminen vuodelle 2020.	toteutui
Kokemäen kaupungin rakennusjärjestyksen päivittäminen	toteutui osittain
Ylikunnallisissa hankkeissa ja yhteistyössä mukana oleminen.	toteutui

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa näkyy useissa tavoitteissa osittainen toteutuminen ja syynä on mainittu koronaepidemian aiheuttamat rajoitteet.

Talousarvion toteutuminen

Kaupungin taloudenhoidossa on kuntalain mukaan noudatettava talousarviota. Talousarvion tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarviomuutokset on esitettävä valtuuston käsiteltäväksi talousarviovuoden aikana ja ainoastaan poikkeustapauksissa talousarviovuoden päättymisen jälkeen.

Talousarvio on hyväksytty bruttositovana, mikä merkitsee sitä, että määrärahan ylitystä ei voida kattaa tuloarvion ylityksellä ilman valtuuston hyväksymää talousarvion muutosta. Kuntalain mukainen talousarvion muutos on aina ensisijainen menettely talousarviopoikkeamien käsittelyssä.

Toimintakertomukseen sisältyvä talousarvion toteutumisvertailu osoittaa valtuustoon nähden sitovan määrärahan ja/tai tuloarvion poikkeamia. Talousarvion toteutu-

minen sitovuustasoittain ja syyt talousarviopoikkeamiin on esitetty sivuilla 35-30.

Toteutumisvertailu ei sisältänyt olennaisia määrärahojen ylityksiä pl. poistot, jotka ylittivät talousarvioon varatut määrärahat 0,5 milj. eurolla. Määrärahojen alituksia oli useampia johtuen mm. koronapandemiasta. Tulojen osalta verot ja valtionosuudet ylittivät talousarvioon arvioiduista määristä.

Nämä ja myös muut poikkeamat sitovuustason mukaisista määrärahoista olisi pitänyt käsitellä valtuustossa talousarviomuutoksina talousarviovuoden aikana.

2.2. Yleiset taloudelliset tavoitteet

Kaupungin tuloslaskelman mukaiset toimintakulut olivat 47,2 milj. euroa, mikä on 1,7 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Ulkoiset toimintakulut vähenivät edellisestä vuodesta 2,3 prosentilla.

Toimintatuotot olivat 4,8 milj. euroa, mikä on 0,6 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Ulkoiset toimintatuotot pienenevät edellisestä vuodesta 3,4 prosentilla.

Toimintakate (= toimintatuotot -toimintakulut) oli -42,4 milj. euroa, mikä on 1,1 milj. euroa parempi kuin talousarviossa.

Verotulot olivat 26,6 milj. euroa ja verotulot ylittivät muutetun talousarvion 0,3 milj. eurolla. Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 2,8 %.

Valtionosuudet olivat 21,3 milj. euroa, mikä on 2,1 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Valtionosuudet kasvoivat 19,8 % vuoteen 2019 verrattuna johtuen koronaavustuksista sekä kaupungin saamasta harkinnanvaraisesta valtionosuuden korotuksesta.

Vuosikate oli 5,6 milj. euroa. Tämä on 3,5 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 3,3 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon nähden tulos toteutui 3 milj. euroa paremmin

Kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 31,9 % ja parani hieman vuodesta 2019 (27,7 %). Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta, alle 50 %:n omavaraisuusaste

merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden lopussa 58,9 %. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 60 %. Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot+verot+valtiosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Pitkäaikaisia lainoja kaupungilla oli vuoden lopussa 23,9 milj. euroa, eli 3 402 euroa/asukas. Lainakanta nousi edelliseen vuoteen nähden 1 milj. euroa ja asukasta kohti laskettuna 188 euroa.

Konsernilainat olivat 35,8 milj. euroa, eli 5 108 euroa/asukas. Konsernin omavaraisuusaste on 26,1 % (v. 2019 22,5 %). Konsernin tunnusluku lainat ja vastuut (sisältää myös vuokravastuut) oli yhteensä 37,2 milj. euroa eli 5 304 euroa per asukas.

Konsernituloslaskelma osoittaa ylijäämää 3,7 milj. euroa.

Investointien nettomenot olivat yhteensä 4,8 milj. euroa. Tämä on 0,6 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa eli investointien talousarvio toteutui 89 prosenttisesti.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että talousarviomuutoksista tulee päättää valtuustossa tilikauden aikana. Kaupungin 2015 tehty riskienkartoitus tulisi myös päivittää.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota myös konserniyhtiöiden tilanteeseen ja tavoitteiden toteutumiseen. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä aktiivista konsernivalvontaa ja -ohjausta.

Positiivisena asiana tarkastuslautakunta haluaa tuoda esille, että keskustan osayleiskaavaa ollaan viemässä eteenpäin.

Talouden tasapainottamista on edelleen jatkettava, koska vuoden 2020 kaltaiset valtion tuet eivät tule jatkumaan tulevina vuosina. Kiinteistöselvityksen toteutusta tulee edelleen jatkaa. Ylijäämäisen taseen säilyttämiseksi tulee pidättäytyä kaikenlaisista taloudellisista riskeistä ja kiinnitettävä erityistä huomiota investointien määrään, kuten tilinpäätöksessä todetaankin.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää tämän vuoden 2020 arviointikertomuksen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

3. YHTEENVETO

Kaupunginvaltuusto on 2017 hyväksynyt strategian vuosille 2017-2020. Strategian mukaisesti talousarviossa asetetaan toimielintasolla strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita, joita toteutetaan vuosittain talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden kautta. Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kaikkiin tavoitteisiin ei liittynyt arviointikriteereitä, joilla toteutumista olisi voitu mitata.

Tarkastuslautakunta toteaa, että usean tavoitteen toteutumiseen on vaikuttanut koronapandemia. Talouden osalta valtion koronatuot vaikuttivat merkittävästi tilikauden tulokseen. Toiminnan osalta positiivisena voidaan nähdä julkisyhteisöjen digiloikka ja uudet käytännöt, joista osa tullee jäämään pysyviksi käytännöiksi.

Kokemäellä 4. toukokuuta 2021

Pasi Rännäli
puheenjohtaja

Terhi Nevala
varapuheenjohtaja

Juho Anttila
jäsen

Tuija Paavola
jäsen

Paula Valli
jäsen

